

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Brisori nefrancate nu se primesc.— Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukos Nachf.,
Ruz. Augensfeld & Emeric Loewner,
Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf., Anton Oppelich,
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare.— Publicări mai dese după tarifar și învoială.— RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

A N U L L X V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 f. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 or., pe șase luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu anul în casă: Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 or., — Un exemplar 10 bani. — ATĂT abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 259.

Brașov, Luni-Marți 26 Noemvrie (9 Decemvrie).

1902.

† Dr. Ioan Rațiu.

Diua de ieri a fost o zi de doliu pentru toți Românii binesimțitori. În această zi s'au dat în Sibiu ultimele onoruri rămășițelor pămîntesci ale marelui naționalist român Dr. Ioan Rațiu. Ele au fost astrucate în același cimiteriu unde zac osămintele neuitaților Papiu Ilarianu, George Barițiu și br. Urs.

Cu această ocaziune Românii au dat dovezi înălțătoare despre aceea, că adversitatea timpurilor n'a putut să clatine în inima lor iubirea de neam și recunoștința față cu bărbatul mult prigunit și dușmănit, care în totă viața sa a fost un luptător zelos și curajos pentru drepturile și pentru binele națiunii sale.

Despre decursul ceremoniei înmormentării primim dela Sibiu următorul raport special:

Înmormentarea lui Ioan Rațiu.

Sibiu, 7 Decemvrie n. 1902.

Dr. Ioan Rațiu a avut o înmormentare frumoasă și demnă. Conductul a fost mare și împuitor. Public foarte mult din Sibiu și satele de prin prejur, și numeroși asistenți sosiți anume din diferite ținuturi, orașe și sate. Cei mai din apropiere sosiseră încă de Sâmbătă după amiazi în Sibiu.

În presera zilei de înmormentare se lășe scirea, că însuși Escelența Sa Metropolitană Dr. Victor Mihalyi, va pontifica serviciul funebral. Așa a și fost. Ați cu trenul de la orele 1 d. a. înalt Prea Sântia Sa a sosit dimpreună cu o numerosă suită în Sibiu și încă înainte de orele 2 d. a. merse la casa mortuară, locuința familiei răposatului din strada Șeviz.

Înaltul prelat fu întâmpinat de membrii familiei, cărora le-a adresat cuvinte de consolare. Curând după această Metropolitană s'a îmbrăcat în ornat cu mitra și toiagul, asemenea au îmbrăcat vestimintele bisericesci preoții și diaconii asistenți, după care a urmat binecuvântarea mortului.

Cadavrul era așezat pe un catafate, într'un salon tapetat în negru. Jur împrejurul coștiugului, în care zăcea mortul, erau așezate cununele, ce s'au dedicat memoriei răposatului din apropiere și depărtare. Am remarcat între aceste pe ale familiei, trei cununi din Turda: de la „Arieșana“, Eforia școlilor și inteligentă, o cunună de la comitetul partidului național, de la clubul electoral român din comitatul Cojocnei, de la Românii din munții apusenți, Românii din Lugos, Tinerimea română din Clușiu, Tache Ionescu, Tinerimea română din Brașov, Reuniunea femeilor române din Abrud, Redacțiunea „Tribunei“, clubul român din Arad, frații Cassiu și Iuliu Maniu, Dr. Oct. Russu ș. a.

Pe la orele 2 1/2, a pornit conductul. Strada spațioasă era îndesuită de public. În fruntea onorațiilor, cari au asistat la înmormentare, am văzut pe In. Prea Sântia Sa Metropolitană Ioan Meșianu, însoțit de dl. Arhimandrit și vicar Dr. Ilarian Pușcariu și de mai mulți membrii din consis-

toriu. Conductul formându-se în mare ordine, era împuitor. După carul funebru, tras de patru cai și acoperit de cununele, dintre cari mare parte erau cu pantifici în culorile române, mergeau membrii familiei. În conduct am remarcat o deputație din Turda și numeroși asistenți dela Clușiu, Blași, Deva, Orăștie, Alba-Iulie etc. a căror nume imi rezerv a vi-l comunica mai târziu. Din partea Românilor din Brașov erau de față d-nii: Dr. A. Mureșianu și N. Petrescu. Au luat parte în conduct și numeroși țărani din jurul Sibiului. Dela Seliște au fost vre-o 20, dela Orlat vre-o 10 etc. În număr mare au fost reprezentate și femeile române din Sibiu și jur. Conductul, care era încheiat de un șir lung de trăsuri, a traversat strada Șeviz, strada Cisnădiei, piața mare, strada Ocnei, strada Turnului, trecând Cibinul și ajungând pe la orele 3 1/4 la biserica română unită.

Aici s'a început îndată prahodul pontificând I. P. S. Sa metropolitană Mihalyi cu asistența canonicului Dr. Isidor Marcu, a protop. Dr. Elie Dăianu, a preoților Nicolae Togan și Arsenie Bunea și a diaconilor Iacob Popa și Iuniu Brut Micu. Cântările funebre le-a executat corul teologilor din Blași.

După-ce înaltul Arhiepiscop pontificant a cetit sf. Evanghelie, păși înaintea coștiugului d-l canonic Dr. A. Bunea spre a rosti vorbirea funebrală.

Discurs funebru,

rostit de Dr. A. Bunea la înmormentarea lui Dr. Ioan Rațiu în Sibiu la 7 Decemvrie 1902.

„Drept ești Dómne și toate lucrurile tale și toate căile tale sunt milă și adevăr și judecată adevărată, și drept judeci în veac.“

Cartea lui Tobia c. 3 v. 2.

Mai toți trecem în viață prin încercări atât de grele, încât în fața lor mintea stă în loc zăpăcită și inima este atât de cumplit isbită de valurile simțimentelor dureroase, încât stă să se rupă.

Dacă situațiunile acestea se repețesc mai vârtos atunci, când după muncă neîntreruptă și după sbuciumări și lupte mari și îndelungate pentru binele și fericirea neamului, în loc de odihnă și mulțămire, de dragoste și de recunoștință avem parte numai de amărăciune adencă, inima noastră în sfârșit se rupe.

Așa s'a rupt și inima mare și nobilă a fericitului în Domnul Dr. Ioan Rațiu, căruia astăzi îi dăm sdrobiți de întristare ultimul onor.

Acăsta inimă n'a mai putut purta loviturile, cari cu atâtă rugie s'au descărcat asupra-i în anii din urmă și mai vârtos ranele ce i-le-au înfipt cei din neamul său, dela cari a așteptat stimă și recunoștință. Când a vădit cum pisma, răutatea, egoismul și lașitatea pustiesce atât de înfloritor câmpul odinoră așa de verde și înflorit al vieții noastre naționale, stejarul puternic și măiestos, podoba cea mai alasă și mai înaltă din acest câmp a început a se usca și a se clătina, și și bună n'a mai avut.

Aripile vântului i' aduc de-odată accentele melodiilor triste de prohod, care răsunau jalnic într-o casă depărtată, dăr lui foarte iubit, i' aduc vaietele nepoților săi rămași orfani de tată, suspinele sfâșietoare ale soției și ficei sale îndurerate, și

când i-se pără că aude brușii sunând sinistru pe coștiugul ginerelui său, atunci Dr. Ioan Rațiu, falnicul stejar, se frânge și se răstornă repede și pe neașteptate.

În clipa când astupă mormântul unui harnic fiu al bisericii și națiunii noastre, a inginerului Onoriu Tilea, ocrotitorul intereselor țărânilor române, se deschide alt mormânt, care așteptă să primescă în sinul său rece pe cel ce poporul român și-l pusese și-l avea în fruntea sa.

În fața acestei priveriști s'gduitore, pare că mai bucuros ași înghinunchia și ridicându-mi ochii și mâinile spre ceri, ași cere mângăere dela părintele îndurărilor, decât să turbur cu cuvintele mele sfințenia durerii, care cuprinde inimile vostre, triști ascultători.

Cu atât mai vârtos ar trebui să mă rog și să plâng în tăcere, că ceea ce am putut face la mormântul lui George Barițiu și a Baronului David Ursu, pretinii și împreună lucrătorii și luptătorii lui Dr. Ioan Rațiu, starea sănătății nu-mi îngăduie să o fac, cum se cuvine la mormântul acestui din urmă.

Și decă totuși mă încumēt a rosti câte-va cuvinte, o fac cedând rugării, ce nu se putea refusa unei familii atât de distinse și amar încercată, și pentru ca după chemarea mea preoțescă, să vă arēt și din cazul de față, că mai presus de judecata omenilor său opiniunii publice, de multe ori greșită, nemilă și neadeverată și chiar nedreptă, trebuie să fie o altă judecată, a lui Dumnezeu, o judecată, care să aibă toate însușirile, ce le-ați audiat din cuvintele lui Tobia: „Drept ești Dómne etc..“

Nu este de lipsă să vă schițez viața lui Dr. Ioan Rațiu, pentru-ca dintr'însa să vă convingeți despre adevărul enunțat acuma. Ar fi și foarte greu, ba chiar cu neputință, a arăta fie și numai în liniamente generale, trecutul unui bărbat, a cărui viață este istoria poporului român din Transilvania și Ungaria de la 1848 până în ziua de astăzi. Ar trebui să vă duc pe „Câmpul libertății“ ca să ascultați cum și-a proclamat și reclamat națiunea română drepturile sale. Ar trebui să vă înfățișez toate furiile războiului civil din 1848 și 49. Ar trebui să vă descriu toți fiorii și toate speranțele, de cari era cuprins poporul român în timpul absolutismului; să vă conduc prin cabinetele celor puternici, ca să vedeți stăruințele lui Dr. Ioan Rațiu pentru convocarea dietei ardelenesci; să intrăm în această dietă și să ascultăm odată legiferându-se și în limba română la 1863 și 1864: să însoțim pe Dr. Ioan Rațiu cu petiția celor 1493 din 1866 la tronul Maiestății Sale; să vă povestesc toate conferențele naționale de la 1881 încôce, petiția și deputația celor 300 la tronul domnitorului în 1892, și toate scenele dramatice, cari s'au desfășurat în sinul poporului românesc de la memorand până astăzi.

Ași trece însă departe peste marginile unei cuvântări, când m'ași încerca a espune evenimentele legate de numele lui Dr. Ioan Rațiu, dăr accentuez din nou, nici nu este de lipsă să-o fac acăsta. În scopul, ce mi-l'am pus înainte cu acăsta ocaziune, este destul, decă voiți ilustra cu câte-va pilde adevărul, că judecata omenilor, său așa numite opinii publice, nu este în stare a apreția totdeuna faptele noastre după valoarea lor, adecă după vred-

nicia orî nevrednicia lor, și că prin urmare pentru susținerea ordinii sociale și morale trebuie să fie, trebuie să admitem judecata cea dreptă și milă a lui Dumnezeu.

Vedeți cum e judecata omenilor, său așa numite opinii publice! Fiii aceleiași patrii, supușii aceleiași corone apreciază faptele și acțiunile unuia și aceluiași bărbat în chipul cel mai contradicător. Unii admiră și laudă curagiul și statornicia, cu care Dr. Ioan Rațiu a continuat lupta pentru realizarea aceluiași ideal, pentru care Micul Clain muri în exil, Petru Pavel Aron se topi ca o făclie în rugăciuni, posturi, milostenii și în înființări de școle și mănăstiri, Gregorie Maior se scoboră de pe tronul arhieresc, și mulți sânge-rară pe câmpul de război și îndurără grele prigoni. Alții nemulțămiiți cu patriotismul acela, care e gata să-și deie și avutul și sângele pentru tronul regesc și pentru întregitatea teritorială a statului și gloria sfinte corone, înfierază pe același bărbat cu semnul trădării de patrie, îl consideră de dușman nu numai al statului, ci și al poporului românesc, fiind-că aduce pe acest popor în conflict cu tendințele moderne ale statului, și prin acăsta îl lipsește de avantajile materiale, ce i-le pôte oferi contopirea lui în alt popor mai puternic, ca și când aceste avantaje ar fi mai de mare preț, decât limba străveche, dulce și frumoasă a poporului român, decât obiceiurile lui seculare, aspirațiunile lui înalte și fericirea de a trăi și el alături cu cele-lalte popore din patria sa și din lumea mare.

În consecință cu vederile epuse contradictorii, acum desfășurate, fie-care partidă se încercă a-și executa sentința. Unii întâmpină ca manifestațiuni grandioase de stimă, venerațiune și alipire pe cel-ce a avut curagiul a înfrunta ori-ce urgie și a le duce plânsorile la înaltul tron. Alții strigă trădare, i' asediază și sparg casa, i' risipesc vatra, lângă care s'a născut, a trăit și îmbătrânit în fericire, și-l fac să părăsescă pe toți pe cari i-a cunoscut și iubit și cari l'au cunoscut și iubit din fragedele lui tinerețe, și să-și caute alt adăpost, alt lăcaș, unde este greu a încopia nouă legături și pretenii și unde, după slăbiciunea firii omenesci, unii mai bucurosi se depărtază, decât se apropie de cel lovit de sorte.

Și să nu credeți, că aceste stări deplorabile și îngrijitoare trebuie să se ivescă în mod necesar acolo, unde locuiesc mai multe popore împreună și că între popore deosebite nu ar puté esista dragostea și buna înțelegere.

Noi am vădit lucruri și mai îngrijitoare s'evârșite de omeni, cari erau concețâții lui Dr. Ioan Rațiu și după calitatea lor de supuși ungari și după limbă și naționalitate. Aceștia ca astăzi îl s'erbătoriră ca pe sublimul virtuților cetățenesci și românesci, ca pe falnicul și nebiruitul stegar al poporului românesc, ca pe venerabilul president al partidului național românesc, ér ca mâne l'au ocărît și l'au trăit prin noroi și înjosindu-l pe el, au înjosit neamul, ce el a reprezentat.

După aceste experiențe triste, mai este cine-va între voi, triști ascultători, care să mai îndrănescă a susține, că judecata omenilor său așa numita opinie publică, este capabilă a aprecia faptele

nóstre după vrednicia séu nevrednicia lor?

Eu cred, că nu! Ér decă ar fi cine-va între voi, care ar fi sedus de credința comună, că ceea-ce nu sunt în stare să facă contemporanii, va puté-o face „tribunalul istoriei“, la care așa de des se apélază, atunci eu trebe să declar, că pe lângă tot respectul ce-l am față cu cercetările istorice, serióse și conscientioase, numai atunci m'así încrede fără nici o rezervă în dreptatea acelu tribunal, când Rușii și Francesii vor scrie într'aceeași formă despre Napoleon cel mare, și când istoriograful catolic și cel protestant vor avé aceeași părere despre Luter.

Cred, decă, a fi deplin lámurit adevérul, că ómenii cu așa numita lor opiniune publică nu pot aduce judecată absolut dréptă asupra semenilor lor. Avénd mintea márginită, ei nu pot cunósce tóte elementele de lipsă la formarea unei judecări drepte. Crescuți în prejudiții, séu în simpatii și antipatii față cu persónele, ce cad sub judecata lor, conduși de interese ascunse ori ascunse, au ochii minții fórte adese-ori împáinginiți, așa încât nu pot vedé lucrurile în adevérata lor fire și colóre, și prin urmare nici nu le pot judeca după adevér și dreptate.

Dér după adevér și dreptate însetóșeză sufletele nóstre de când există ómenimea. Pentru adevér și dreptate și-au jertfit tóte plăcerile vieții și chiar și libertatea și sângerile cei mai buni, cei mai aleși fii ai némului ómesc.

Am pécatui decă în contra Creatorului prea bun și prea înțelept, când am afirma, că adevérul și dreptatea nu se póte afirma nicăiri, căci am presupune, că Dumneđu a sădit în noi un dor nestins după un lucru, ce nici-odată nu se póte ajunge în perfectiunea sa. Trebe prin urmare să se afle și adevérul și dreptatea nu în ómeni, ci numai singur în Dumneđu.

Tótă ordinea socială și morală s'a susținut tot-déuna și se susține și astăzi prin aceea, cari în tóte acțiunile lor sunt conduși de principiul, că există o ființă infinită, atot-sciutóre, ale cărui judecări sunt milă și adevér, și dreptate în veac.

Înainte acestui judecător mare stă acuma și Dr. Ioan Rațiu.

Decă nimenea nu trage la îndoiélă, că iubirea deaprópelui este un semn al iubirii de Dumneđu, și că cu cât iubesc cine-va mai tare pe deaprópele séu, cu atât dovedesc mai mare iubire față de Creator; decă mai departe Mântuitorul lumii prin vésarea sângelui séu pentru toți ómenii ni-a dat pilda cea mai perfectă despre iubirea sa față cu Dumneđu Tatăl și ne-a învățat, că celui ce iubesc mult, mult i-se érté, că atunci trebe să avem bună încredere, că marele judecător nu va respinge de la sine pe servitoriul séu Dr. Ioan Rațiu, tocmai pentru dragostea, ce acesta a arátat-o nu numai către cei de un sânger cu el, ci către un popor întreg, jertfindu-și pentru el cele mai prețioase bunuri pámentesci și prin acésta dând dovadă despre iubirea sa cea mare față cu Dumneđu.

Dér decă acest gând mângáitor străbate ađi ființa nóstră, a celor ce ne-am adunat în jurul acestui sicriu, nu pot lăsa acésta ócaziune, fără a pune întrebarea, că cu ce vom sci îmblândi noi pe Dumneđu, pe care atât de des l'am vătémát cu pécatele nóstre nenumérate? Au dóră cu invidia și réutatea nóstră, isvorul atátor certe, calumni și prigóniri între cei din clasa cultă a poporului nostru? Au dóră cu pofta nóstră de márire deșértă, de plăceri trecătoare sensuale? Au dóră cu stórcerea și esploatarea bietului popor, pentru-ca să avem cu ce ne mulțami patimile cele rele și coperi cheltuelile unui lux nebun? Au dóră cu náscocirea de defecte neesistente, și cu esagerarea micelor scáderi în bárbații, cari se espun pentru binele poporului românesc, pentru-ca prin acésta apucătură să ascundem láșitateá nóstră, séu să motivám neparticiparea nóstră la acțiunile înaintea

némului nostru? Au dóră prin scandalul ce-l dăm în continu țéránimii nóstre, când îi cercetám așa de rar bisericile, fi respectám așa de puțin obiceiurile bune și folositóre, și nu-i dăm nici un ajutor la susținerea institútiunilor ei culturale?

Cu astfel de scáderi, pécate și viții, prezentarea nóstră înaintea marelui judecător trebe să ne ínpáiménte. De aceea până când nu este târđu, să ne întórcem la Dumneđu și la virtúțile cele adevérate ale religiunii creștine, ér de la marele defunct Dr. Ioan Rațiu să luám pildă de iubire de neam, de abnegațiune și de jertfă de neam fericirea lui.

Acésta ar fi cel mai frumos omagiu, ce l'am aduce figurii márețe, care ne párásesce și care pe când își ia prin graiul meu rémas bun de la soție, fiice, rudeni amici, soți de luptă și de la toți cei de față, ímplorá binecuvéntarea înalt preasfíntitului Archiepiscop și Metropolit Victor, care la dorința ferbinte a familiei nu și-a pregetat a índeplini funcțiunea sacrá a ínmorméntării.

Primesce Dómné în locașurile sfíntilor tói, sufletul fratelui nostru Dr. Ioan Rațiu!

Discursul acesta, rostit cu voce sonoră și cu vervă oratoricá, a făcut o adéncă impresiune asupra ascultátorilor, tálmáicind seriósitate și îngrijire pentru viitor, ce párea că i-a cuprins la acésta tristă solemnitate.

După d-l Dr. Bunea țínú din strana dela drépta nedespártitul soț de luptă al lui Ioan Rațiu, d-l George Pop de Basesci, emoționat până la lacrimi, urmátorea vorbire:

Jalnică adunare!

Adénc mișcat de durere viu și eu, ca soț de luptă, de muncă și de suferință, în numele meu și al consoților, să mă adresez către marele decedat, presidentul nostru, soț credincios de luptă, muncă și suferință, aducéndu-i prinósul de recunoscínță și mulțumire a națiunei și al nostru pentru dragostea frátéscă, ínteléptá conducere, jertfire și muncă desinteresată cu care în vieța sa íntregă a servit cauza náțională română.

Jalnică adunare!

Faptele și meritele marelui defunct au trecut în domeniul istoriei — istoria este, care le va transmite posterității. Eu cu acésta ócaziune mă restríng a constata, că marele defunct și-a jertfit, ca nimeni altul dintre noi, tótă vieța causei náionale române de la anul 1848, anul eliberării popórelor din sclávia trecutului, astfel, că de atunci și până ađi, nu s'a făcut în interesul causei náionale un singur act și pas, la care fericitul decedat se nu fi luat parte desinteresată și decíđtóre. În íntelesul strict al cuvéntului el a jertfit „totul pentru națiune“.

Marele decedat cu mándrie și eroism antic român, a apérat cauza náțională în fața dușmanilor politici și a purtat consecúențele cu resignație și demnitate bárbatéscă.

Și acum, venerabile și scumpule president al nostru, primesce adéncá nóstră mulțamita pentru dragostea frátéscă, de care în tótă vieța și cu tótă ócaziunea ne-ai făcut pártași.

Primesce recunoscínța și mulțumirea națiunei și a nóstră, pentru jertfírea desinteresată, cu care ai servit sfânta causă a națiunei române și omagiile nóstre ale consoților de luptă și suferință pentru conducerea ínteléptá.

Noi din partea nóstră în fața sicriului tóu, te asigurám și punem vot sacru înaintea lui Dumneđu și a ómenilor, că stégul falnic, sub care ai luptat și pe care l'ai purtat cu demnitate în numele libertáții, frátietáții și egalității și pe care curat și nepátat îl primim de la tine, cât ne va da bunul Dumneđu vieța, pe urmele tale și după esemplul tóu vom lupta mai departe. Îl vom țíné sus, îl vom pástra nepátat, și așa îl vom transpune urmașilor nóstri, fíii credincioși ai neamului.

În convingerea, că pécatele străbunilor nóstri, comise prin abus de putere,

s'au espíat prin suferínțele nóstre seculare, sperám că, urmând calea indicată de înaintași nóstri și de tine, lucrând și luptând, provedínța divină ne va ajuta a duce la ísbândá sfânta și drépta nóstră causă. Dormi și odihnesce decă în pace, și spiritul tóu, planând asupra nóstră, vecínicá să fie memoria ta!

În urma d-lui George Pop a vorbit de la același loc d-l Dr. Gavril Tripón din Bistrița și la mormént, în numele tinerimei române, studentul în filosofie Meruț, care vorbirí vi-le voi trimite máne.

*

Când s'a terminat ceremonia ínmorméntării era íntunec.

Deja cu trenul dela 10½ nóptea Metropolitul Mihályi s'a réintors la Blașiú, după-ce în decursul serei a fost dimpreună cu suita sa óspele Metropolitului Ioan Mețianu. Coresp.

Sâmbátá într'o consfátuire íntímă de númeroși fruntași románi din Brașov s'a decis ca din incidentul morții fostului president al partidului náțional român Dr. Ioan Rațiu, să se trimită o telegramă de condolență la adresa mult obidatei véduve a réposatului și să se depună din partea Románilor din Brașov o cunună pe cosciugul lui, ér o delegațiune din mijlocul lor să asiste Duminecă la ínmorméntare. Telegrama de condolență are urmátorul cuprins.

Dómnéi Emilia Rațiu

Sibiu.

„Románii din Brașov dureros mișcați de vestea tristă a morții neuitatului Dómnéi Vóstre soț, a veteranului luptátor „națio“ al și președínt al comitetului náțional român Dr. Ioan Rațiu, „Vé esprimá condolența lor cea mai sinceră“.

De asemenea și tinerimea română din Brașov íntrunindu-se Sâmbátá séra, a hotárit a adresa Dómnéi Rațiu o telegramă de condolențe și a se așéda pe cosciugul defunctului o cunună cu inscripția „Marelui luptátor náțional Dr. Ioan Rațiu. — Tinerimea română din Brașov“.

Ungaria și tariful vamal german. Francíse Kossuth a ínterpelat în ședința de Sâmbátá a dietei pe ministrul president, că ce are de gând a face, decă guvernul german va denunța convenția comercială cu Ungaria? — Col. Szell a răspuns, că parlamentul german n'a primit încă tariful vamal, guvernul german n'a denunțat încă convenția comercială. Ar fi decă págubitor pentru țéră, decă s'ar declara acum. Cestiunea dealtmínterí curénd se va decide. Declará în fine, că Ungaria póte íncehea cu Austria tariful vamal comun chiar și atunci, decă nu va succede íncehíerea pactului vamal.

Primejdii inchipuite. În ședința de la 6 Decemvrie a dietei deputatul Nessi, cel cu demonstrația contra lui „Gott erhalte“ în Clușiú, a vorbit între altele și despre pericolele, ce ar amenința statul din partea náionalităților. A đis, că politica de náionalitate a guvernului este atât de slábánógă și lipsită de energie, încât mișcările „valahe“, „panslave“ și „pangermane“ réstórná pacea internă a țării. În astfel de ímprejurări — díse — supremația Maghiarilor e primejduită și e ridicol a-se vorbi despre imperialism maghiar. Cea mai mare primejdie o vede Nessi în aceea, că bânccile náionalităților se íntind grozav (!) și ar fi bine, ca în contra acestor bânccí, bânccile maghiare să facă un trust. Soméză guvernul, să fie activ față cu „uneltirile“ náionaliste. Nessi resuscitá și el afacerea gimnasiului român din Brașov și díce, că e curios a sci, decă guvernul are în mána lui fondul cu care se susține șcóla acésta, ori că dobénde se trimit din România. — La întrebarea din urmă îi răspunde ministrul Wlassics, care spune, că guvernul român a depus fondul íntreg de 962,0 00 franci în máni

guvernului unguresc în hártii de stat cu 4%. Fondul e plasat în cassa centrală a statului și de aici se trimit metropolitului din Sibiu sumele necesare, care apoi dá sémă guvernului despre íntrebúntarea banilor.

Proiectul de lege asupra divorțului în Italia.

Sub titlul „Reforma legislațiunei familiare“ s'a depus pe biuroul camerei italiene un proiect de lege asupra divorțului. Proiectul constă din 21 paragrafi, dintre cari cei dintâi șése tratéză despre cauzele și casurile de divorț, ér restul despre consecúentele divorțului.

Proiectul enunță înainte de tóte, că divorțul nu este posibil, decă prin sentința judecátórescă și anume la párechile, cari n'au copii, după un an, altmíntre numai după trei ani. Cauzele divorțului pot fi: 1) Adulteriul. 2) Pársirea cu necredínță. 3) Maltratarea séu insulte grave. 4) Condamnarea bárbatului la 20 de ani arest corecțional séu mai mult de 20 ani (decă condamnarea s'a făcut înainte de căsătorie și soția avea cunoscínță de sentință). În tóte aceste casuri nu póte să íntenteze proces de divorț, decă partea nevinovată. La divorț trebe să se pórté grije, ca partea vinovată să nu ajungá la avantaje materiale; în casuri de adulteriu, adulterul nu póte să ia în căsătorie pe complice, ér copíii náscuți din adulteriu nicí-odată nu se pot legitima. Cei divorțați nu se pot recăsători. Despre apérarea drepturilor copiilor se îngrijesc un capitol separat. Femeia, care a fost supusá stréiná, prin divorț își redobândește cetățenia, pe care a avut-o înainte de căsătorie.

Acéstea sunt dispozițiile principale ale proiectului de lege, cari din punct de vedere juridic țin cont de esperiențele triste ce au rezultat din legea francesá referitóre la divorț. Acésta se observá mai ales la paragrafi referitori la divorțul motivat de adulteriu. În cari sunt precisate tóte eventualitățile și mai cu sémá starea materială a bárbatului. Conform acestor paragrafi este cu desévirsire esclus, ca femeia vinovată să se ímbogățéscă pe socotéla bárbatului ínselat, ori viceversa.

Proiectul de lege are opoziție puternică în camera deputaților chiar și printre réndurile deputaților liberali, ér în senat majoritatea lui Zanardelli este fórte dubióasă.

Țarul și România. „Universul“ publică urmátorea corespondență din Iași cu privire la o proiectată visită a Țarului în România:

Íntro vorbire pe care am avut-o cu o distinsă persónă din corpul diplomatic ieșan, d-sa mi-a afirmat, că la curțile imperiale din Berlin, Viena, Constantinopole și la cea regală din Bucuresci se scie cu siguranță, că Țarul va visita pe íubitul nostru Soveran. Ínsé nu se scie, decă Țarul plecând din Bucuresci va visita și pe alți suverani, dér se dá ca sigur, că monarhul imperiului otoman va primi de asemenea visita ilustrului óspe. Đua când Țarul va pársi pámentul Rusiei nu-i încă precisată, se crede ínsé, că acésta va fi prin luna Aprilie. Să mai crede, că visita pe care o va face suveranului nostru, va fi la Sinaia. Nu-i esclusá posibilitatea, ca Țarul să trecá în România prin punctul Ungheni, trecénd astfel și prin capitala Moldovei.

Puterile și reformele turcesc.

Ministrul de externe Delcasse va provoca un demers colectiv al cabinetelor marilor puteri europene pe lângă pórtá, pentru a se cere garanții mai serióse de o sinceră aplicare a reformelor în Macedonia. Se afirmá chiar, că guvernul frances va lua ínițiativa elaborării unui contra-proiect de reforme, cele propuse de Sultan fiind considerate ca insuficiente.

Alegerile comunale în Bavaria.

Sâmbátá în 6 Decemvrie s'au terminat alegerile comunale în Bavaria, la cari a triumfat partidul centrului. În patru comune s'a ales în consiliul comunal num

social-democrații, în cinci comune au triumfat liberalii asupra centrului. Aceste comune însă nu schimbă statul quo de mai nainte. Din contră în orașele până acum liberale *Amberg* și *Bamberg* au căzut liberalii și socialiștii față cu centrul. În *Bamberg* au fost până acuma din cei 14 consilieri 6 liberali, 4 socialiști și 4 din centru, însă la ultimele alegeri au eșit 10 din centru, 3 socialiști și 1 liberal progresist, er în *Amberg* în locul celor 13 liberali și unul din centru și 1 liberal-moderat. În *München* s'au ales 12 liberali, 5 din centru și 1 social-democrat. În *Passau* și în celelalte orașe mari a triumfat peste tot partidul din centru.

Scene din dietă.

Sedința de la 5 Decembrie.

(Korodi-Gal-Kubik — Szatmari-Szell)

Sedința de la 5 Dec. a dietei a fost interesantă și agitată. Deputatul 48-ist *Gal Sandor*, care atacase pe *Lutz Korodi*, a cerut din nou cuvântul, ca să răspundă la obiecțiunile, ce i-le făcuse acesta în sedința de la 4 l. c.

Gal încercă — fără succes — să-și justifice afirmările. Ridică incriminări nouă contra deputaților sași, pe cari îi învinuiesc, că agitază contra a tot ce e maghiar. Drept dovadă se referă la declarația lui *Korodi*, că se solidarizează cu direcția diarului săsesc „*Kronstädter Zeitung*”, care se fi imputat odată împăratului german, că-și îndreptă armele spre estremul Orient, în loc de a-le îndrepta contra tiraniei maghiare.

Nessi P.: Nu-i asta trădare de patrie?

Schmidt C. (sas). Ar fi trădare de patrie...

Lutz Korodi: Voiți răspunde.

Gal S.: Redactorul lui „*Kr. Ztg.*” a mărturisit înaintea procuraturii, că *Korodi* este de fapt redactorul foiei.

Korodi: Când a fost acesta?

Gal: *Korodi* e corespondentul unor foi germane, cărora le trimite scrisi despre raporturile săsesci și apoi le reproduce în „*Kronstädter Ztg.*” ca păreri ale foilor germane.

Makkay Zs.: Cum cuteză să facă așa ceva?

Gal înșiră apoi câte verzi și uscate despre *Korodi* și despre Sași și spune, că femeile săsesci s'au dus la Viena c'o petiție, er nu la ministeriul maghiar responsabil în Budapesta.

Korodi: În Viena s'au dus la ministerul maghiar. N'au putut merge la *Gö-döllö*.

Gal vorbesce apoi despre *Lindner Gustav* și-l prezintă ca pe dușman al Maghiarilor.

Korodi cere cuvânt, dér mult timp nu e lăsat să vorbescă. Stanga și drépta camerei, depotrivă îl atacă sgomotos. În fine totuși

Korodi pôte să-și începă vorbirea. Spune, că nu vré să se desvinovătescă. Declară neadeverată aserțiunea, că Sașii ar scrie articole anti-maghiare.

Ronay: Aici nu există Sași, ci numai cetățeni maghiari Sași colonizați.

Korodi: Dēcă vréu să scie domnii cum scriem noi și care este părerea noastră în cestiunea de naționalitate maghiară...

Laszlo: Nu există în Ungaria o astfel de cestiune.

Presidentul: Nu se pôte vorbi în parlamentul maghiar despre cestiune de naționalitate maghiară.

Korodi: Să fie dér cestiune de naționalitate în Ungaria... De sute de ori am scris în diarele noastre din Brașov și Sibiu, că Sașii și Maghiarii sunt așiți a trăi împreună... Nu-i adevărat, că eu a-și fi corespondent permanent al lui „*Münchener Neueste Nachrichten*”. Une-ori trimit câte-o depeșă.

Kubik B.: Mai întâiu a dis, că nu-i adevărat. Minte cum vré.

Korodi: Pe d-l deputat *Kubik* de mult nu-l mai iau în serios.

Kubik: Pēcă să-l mai ascultăm.

Korodi: Astfel de lucruri de mult nu le mai iau în serios... Nu se pôte ca eu de aici din depărtare să fiu responsabil de tot ce se publică în „*Kr. Ztg.*” Principiile, însă, ce le reprezintă acest diar, le mărturisesc și eu; ele sunt cuprinse în programul poporului săsesc. Chiar nici redactorul responsabil nu pôte să răspundător de toate articolele. „*Függ.*

Magyarország este organul partidului independent. Ei bine, întreb pe membrii singuratici ai partidului, dēcă sunt responsabili pentru fie-care articol, ce apare acolo...

Véssi-Weisz: Acum el atacă.

Korodi: Cum ar fi d. e. despre „generalii austriaci derbedei”. Iau răspunderea membrii partidului?

Lengyel Z. Cum nu.

Kubik: Da, luăm răspunderea.

Barta F.: Scrie adevărul.

Korodi: Mai diceți, că aducem neînțelegerile în țără, în patrie, între naționalități. Nu-i adevărat! Lupta noastră în general, e luptă pentru apărarea rasei.

Br. *Feilitzsch*: Față cu cine?

Korodi: Față cu șovinismul maghiar (Mare sgomot).

Presidentul: Rog tăcere.

Olay: În alt parlament nu s'ar tolera astfel de discursuri.

Korodi: Noi pururea suntem în luptă de proprie apărare.

Sbess: Contra *Valahilor* de ce nu vă apărați?

Korodi: Față cu Românii se pörtă luptă economică. Asta o scim noi, o sciu și Românii și o sciu și Maghiarii; dér de altă parte — asta nu se pôte nega — șovinismul maghiar... (Mare sgomot și contradiceri în stanga estremă). Dēcă ne veți cruța sentimentele rasei, puteți fi siguri, că pace va fi între Maghiari și Sași.

Kubik, cere cuvântul în afacere personală și declară că-l desprețuesce pe *Korodi*, pentru-că acesta odată dice una, altă-dată alta.

Presidentul chiamă la ordine pe *Kubik* pentru espresiunea întrebuintată față de *Korodi*.

*

Szatmari Mor dice, că din cele ce s'au spus aici se ridică o acuzare grozavă contra sistemului de guvernare, contra guvernului, sub domnia căruia a fost posibil, ca deputați naționaliști să vorbescă astfel.

Ministrul-president *C. Szell*: Cu totul altfel au vorbit acum 20 de ani! De pildă *Polit* și *Miletici*. Dér eu sunt cauza la acesta?

Szatmari: Aceia n'au fost deputați naționaliști!

Szell: Ei au spus lucruri mult mai rele atunci. Pofțiți și cetiți.

Szatmari: Nu voiți peregrina în trecutul depărtat...

Szell: Firesce, așa e ușor.

Szatmari: Vorbesc numai despre trecutul mai apropiat și-l asemăn cu prezentul. În trecutul mai apropiat nu s'a întâmplat, ca să vină aici deputați cu program naționalist și să arunce în fața națiunii maghiare astfel de insulte temerare.

Szell: Și ce dovedesce acesta? Nimic.

Szatmari: Dovedesce, că oamenii aceștia și-au luat curagiul de la spiritul de guvernament.

Szell: Nu-i așa!

Szatmari: Ne învinuesc, că ei trebuie să lupte contra șovinismului maghiar, care oprimă rasele. Mă rog, chiar de ar fi adevărat, n'ar fi permis să vorbescă așa.

Szell: Trageți sēma cu ei, nu cu mine.

Szatmari: Eu n'am nimic cu ei.

Szell: Eu nici în clin, nici în mănec.

Szatmari: Dér cum se construiesc statul național maghiar unitar, când o parte din corpul națiunii vine și agită pe față în contra unității statului național maghiar?

Szell: Tocmai în aceea nu-i logică că-mi imputați mie acesta. Ce pot eu face? Sașii îmi sunt dór opoziție, ei nu șed pe băncile acestea.

Szatmari: Mă rog, când e vorba de interesele noastre vitale, acei Sași sprijinesc politica d-lui president al consiliului.

Szell: Nu prea o ved!

Szatmari: Ei stau pe baza de la 67 și sprijinesc toate inițiativele d-vóstré.

Kubik: Tot-deuna votéză cu d-vóstré.

Veszi: Miletici a stat pe baza de la 48 (O voce din drépta: Da, și *Mocionescii*, apoi *Babeș*)...

SCIRILE DILEI.

— 25 Noemvrie v

Conferență publică și concert religios pentru masa studenților români din

Brașov. Aflăm, că pentru ajutorarea mesei studenților noștri din Brașov se va ține în proxima *Duminecă* (1/14 Decembrie) a. c. o conferență publică în sala festivă a gimnasiului român. Conferența promite a fi foarte interesantă și va fi ținută de dōmna *Maria B. Baulescu*. Detalii vom da într'un număr ulterior.

Ni-se mai comunică din parte competentă, că tot în scopul indicat d-l profesor *G. Dima* va arangia cu corul studenților de la școlile noastre un concert religios în prējma sērbătorilor sfinte de Crăciun. Acest concert, la care vor conlucra și alte puteri artistice din Brașov, este menit a înlocui colindatul împreunat cu atâtea inconveniente practicat până acuma de corul studenților. Anunțând acestea sperăm, că publicul nostru își va da tot sprijinul său la aceste nobile inițiative.

Szell la Viena. Oficioșele din Budapesta anunță, că ministru-president *Coloman Szell* a plecat er la Viena. Călătoria acesta stă în legătură cu situația politiceii vamale. Astă-sēră, Lunī, *Szell* se va reintōrce la Budapesta.

Nou fișpan în Torontal. În locul contelui *Nicolae Bethlen*, pus sub curatelă din cauza sănătății sale sdruncinate, Maiestatea Sa a numit fișpan în comitatul Torontalului pe *Dr. Dellimanich*, care până acuma a funcționat ca viceșpan în numitul comitat.

Impēratul *Wilhelm* și socialiștii. Impēratul *Wilhelm*, primind la *Breslau* deputațiunea trimisă de lucrători spre a-i mulțumi, pentru-că a asistat la înmormântarea lui *Krup*, a dis între altele: „*Visita vóstră mă bucură. Véd cu mare plăcere, că se propagă sentimente nouă în clasele muncitorimeii. În curs de ani îndelungați ați făcut să fiți duși de funie de cătră partidul socialist. E o minciună grosolană, că socialiștii reprezintă interesele vóstre. Socialiștii voesc, din contră, să-și sporēscă puterea politică pe școtēla vóstră. Ale geți pentru parlament adevērați lucrători, ómeni de trebă, si nu mai primiți a vi se impune voința capilor socialiști.*”

Imunitatea deputatului *Carol Lurtz*. Incă de astă primăvară *Dr. Arnold Brasch* a anunțat cas de imunitate contra deputatului naționalist săsesc *Dr. Carol Lurtz*, pe motiv, că *Lurtz* ar fi agitat în contra legii despre numirile maghiare ale localităților. Casul de imunitate se va desbate în sedința de la 10 Decembrie a comisiunii de imunitate, la care a fost citat a-se presenta și *Dr. Brasch*.

Congres macedonean în Viena. La 12 Decembrie se va ține în Viena o adunare a delegaților macedonenii din toate naționalitățile Macedoniei, spre a discuta asupra situației și a reformelor din Macedonia.

Subofițer decorat. *Iosif Vescu*, sergent major la reg. 29 de inf. din *Timișōra*, care a servit neîntrerupt 30 de ani în acel regiment, a fost decorat cu crucea de argint cu corōna pentru merite.

Consecințele juridice ale unui botez. *Victor Schey* din Viena era jidov. Unchiul său *Filip baron de Schey* i-a lăsat moștenire 100.000 fl. cu condițiunea, că dēcă ar trece la creștinism, să nu pótă încasa moștenirea. Tinerul *Schey* însă era plin de datorii și creditorii așteptau cu nerăbdare să pună mâna pe moștenire. *Schey* însă le-a spus: „dēcă nu mă lăsați mai ieftin, mă botez și perdeți totul”. Creditorii însă nu l'au lăsat mai ieftin, er *Schey* a trecut la protestanți. Judecătoria însă a hotărīt, că botezul nu alteréză de loc pretensiunile creditorilor, deōrece s'a făcut cu espresa intențiune, de a-i frustra.

Prima cale ferată electrică în Ungaria. Luniă trecută s'a deschis prima cale ferată electrică, ce circulă între *Arad* și podgoriile *Aradului*. Liniă este de o lungime de 63 Km. și trece prin 18 comune, cari prin această cale ferată vor

primi și ele iluminăție electrică. Acesta este prima linie ferată electrică în Ungaria.

Falsificătore de bani alienată. *Sofia* lui *Ioan Weiss* din *Vérșet*, arestată pentru falsificare de bani, a înebunit în temnița din *Timișōra* și a fost transportată la spital.

Tălhari mascați. În comuna *Tomesci* (*Caras-Severin*) au năvălit alaltăeri nōptea 16 tálhari mascați în prāvălia băcanului *Iosif Pangl* și după ce au maltrat de mōrte pe băcan și pe soția sa, au jefuit tot ce au găsit de valōre în prāvălie.

Avis. De órece *Calendarul Lumea* Ilustrată împlinesce 10 ani de existență, va apare la 30 Noemvrie, ca ediție festivă. El va conține peste 300 de ilustrațiuni splendide și un text foarte interesant.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și copiilor fondată în anul 1863. În luna lui Noemvrie s'au înscris din nou 1018 partide și s'au plătit premii de zestre 58713 cor. 88 b. Dela 1 Ianuarie 1902 până la 30 Noemvrie numărul partidelor înscrise este 10,805 și suma plătită ca premii pentru înzestrare 580,040 cor. 13 b.

Din public.

Stimate d-le Redactor! Am observat, că de un timp încōce nici antreprenorii privați, cari își anunță publicului diversele lor afaceri prin placate, nu ne consideră limba Așa de exemplu un anumit *Tóth Ștefan* își anunță chiar astăzi reprezentațiunile ce are să le dea în reduta locală, numai în limba maghiară și germană.

Noi Românii din Brașov suntem cei mai mulți la număr dintre toate naționalitățile. Dēcă respectivii antreprenori s'au comersanți nu simt necesitatea de a invita un public de 11000 de suflete în limba acestuia: atunci cred, că ar fi bine nici să nu ne arătăm la asemeni reprezentațiuni.

Majoritatea cea mare a publicului omân, fiind-că nu pricepe invitarea în r limbele neromâne, nici nu ia parte.

Ar fi bine însă ca acei Românii, cari pricep limbile străine, să nu ia nici ei parte, ca în modul acesta să dea un fel de satisfacție publicului celui mare român și totdeodată prin aceste să arate respectivilor antreprenori, că este de lipsă ași face publicările și în limba română, când vin în Brașov. Rugându-vē a da loc acestor rēnduri etc.

Un brașoven Român.

Diverse.

Un testament rēutācijas. Un Engles bogat murind a lăsat următorul testament: „*Nevestei mele Elisabeta*, care prin prostia mea a ajuns soția mea și a lucrat din toate puterile, ca prin puterea ei să-mi necinstēscă numele, îi las 5 lire și copia de pe testamentul meu cel dintăiu, anulat acum, prin care era cel o las moștenitōrea întregii mele averi de 130.000 lire. 5 șilingi las nepōtei mele *Margareta*, care în loc să mērgă *Dumineca* la biserică, se îmbată. „*Prietinului*” meu *Cunard* îi las o biciușcă, ca să-și aducă aminte, că am greșit, când nu i-am dat'o s'o gustē. Servitorului meu *Iohn* îi las șese pence, ca să-și cumpere o funie, de care să fie spândurat, când faptele lui îl vor aduce la furci și hingherul va fi uitat funia acasă. — Afară de sumele acestea las averea mea următōrelor institute de binefacere: (înșiră apoi spitalele etc., la cari își lasă banii).

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 6. Decembrie.

P o m u l v e r d e : *Orban*, *Șimleul S*; *Fridmay Pesta*; *Hadnagy*, *Covasna*; *Balint*, *Timișōra*; *Grăner*, *Sighișōra*; *Unger*, *Schuster*, *Viena*.

O r i e n t : *Dr. Vraciu*, medic militar, *Fuchs*, *Klein* *Budapesta*.

E u r o p a : *Danzinger*, *T. Murēșului*; *Tuneib*; *solgăbirău*, *Orșova*; *Moskovits*, *Wessely*, *Budapesta*, *Pircher*, *Kasper*, *Hirschensohn*, *Wertheimer*, *Viena*.

Proprietar : *Dr. Aurel Mureștanu*.

Redactor responsabil : *Traian H. Pop*.

Călinarul Plugariului.

A apărut și se poate procura de la tipografia **A. Mureșianu** — Brașov, „Călinarul Plugariului”. Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 bani).

Acest călinar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și curelele poștale, scala timbreilor, Măsurile, tirgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților români.

În *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop **Mihail Pavel** cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim”). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într-o păstăie (poveste de Andersen), Luleua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume” (poesie în dialect bănățesc) de regretatul tânăr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei” de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor” de A. Boldor, „Cauzele de ce sémănăturile sunt rele” de N. H. Vechiușcu, „Insecte stricătoare pomilor și viilor”, „Ce plătesce banul și cum îl crutam noi?”

După partea economică *urmează* pe mai multe pagini diferite „povești”, apoi „Diverse” și în fine „Anecdote și Glume”.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Decembrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 25
Renta de corone ung. 4%	97 80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90 70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97 95
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonuri rurale ungare 4%	199 —
Bonuri rurale croate-slavone	156.75
Impr. ung. cu premii	101 10
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	101.—
Renta de argint austr.	120.65
Renta de hârtie austr.	100.45
Renta de aur austr.	92 —
Losuri din 1860.	151.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.50
Acții de-ale Băncii ung. de credit	699.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	665 50
Napoleonori	19 08
Mărci imperiale germane	117.67 1/2
London vista	239.40
Paris vista	95.25
Rente austr. 4% de corone	95 10
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Decembrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleonori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Lire turcesci	21.40	„	21.50
Ruble Rusesci	2.54	„	—.
Mărci germane	117.25	„	—.
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Brassóvármegye alispánjától

Hir det m é n y.

A vármegyek pénztári és számvevőségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t. cz. életbe léptetése, a vármegyei központi-és gyám-pénztáraknak, a számvevőségi ügykezelésnek állami kezelésbe való átadása és átvétele iránt a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak f. évi Október hó 30 án 117.000 sz alatt kelt, a „Belügyi Közöny” 46-ik számában megjelent magas körrendeletében foglalt intézkedésekhez képest közhírré teszem, hogy:

1) A vármegyei központi- és gyámpénztár 1902. évi Deczember hó 31-én működését beszünteti.

1903. évi Január hó 1-től fogva a vármegyei központi- és a gyámpénztár teendői a vármegye székhelyén, Brassóban levő kir. állampénztárra (adóhivatalra), a vármegyei számvevőség teendői pedig a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségre ruháztatnak át: ennél fogva az említett naptól kezdve, a vármegyei pénztár és a számvevőség eddigi ügykörére vonatkozó minden beadványt és hivatalos levelezést a kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz), illetőleg a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kell címezni.

2) Mindazokat a járulékokat, melyek a fennálló törvények és szabályok értelmében a rendezett tanácsu városok s a kis- és nagy községek által beszedendők és eddig a vármegye alispánjához, illetőleg a vármegyei pénztárba voltak beszedendők, (akár az 1903. évi Január hó 1-től kezdve esedékesek, akár pedig az ezt megelőző évekből származó hátralékok) úgyviszont a közvetlen adófizetők által befizetendő járulékokat 1903 évi Január hó 1-től kezdve, a brassói m. kir. adóhivatalhoz kell szállítani.

Ha a befizetés nem személyesen, hanem a posta utalvány, vagy pénzeslevél útján történik: a községi elöljáróságok és az illető magánfelek mindig pontosan jelölik: a megségi előjáróságok és az illető magánfelek részben és részben mi a rendelkezése? (például vármegyei útdóra — k. — fill., községjegyzői nyugdíjjárulékra ... k. ... fill. stb. összesen ... k. ... fill.)

3) Azok a pénzeszegek vagy értékek, melyeket a vármegye alispánja egyes felek részére, a vármegye központi pénztárnál 1902. évi Deczember hó 31-ig kiutalványozott, 1903. évi Január hó 1-től kezdve, a szabályoknak megfelelő módon, a helybeli m. kir. adóhivatalnál vehetők fel. A gyámpénztárból kiutalványozott összegek ezentul is kizárólag a vármegye székhelyén levő állampénztárnál (adóhivatalnál) fizetnek ki.

4) 1903. évi Január hó 1-től kezdve, a megfelelő okmányok bemutatása mellett, a brassói m. kir. adóhivatalnál kell befizetni azokat a kamatok, vagy törlesztési részleteket is, melyeket a vármegyei gyámpénztárból nyert kölcsönök után, akár az 1903. évtől fogva a jövőben válnak esedékesek, akár pedig még az 1902. vagy ezt megelőző évről hatrálékként fennállanak; viszont ezentul a helybeli m. kir. adóhivatal fizeti ki azokat az összegeket (kamatok), a melyeket a vármegyei árvaszékek 1902. évi Deczember hó 31-ig egyes kiskorúak vagy gyámok és gondnokok kezéhez utalványoztak, vagy pedig 1903. évi Január hó 1-től fogva utalványozni fognak.

5) Végül köztudomásra hozom azt is, hogy a brassói m. kir. adóhivatal a pénztárak átadásával és átvételével járó munkálatok miatt a jövő évi Január hó 1-étől 15-éig a közönség részére csak délelőtt 8—12 óráig lesznek nyitva.

Brassó, 1902. November hó 12-én.

Dr. J e k e l,
alispán.

Sz. 11901—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Furnika” fogarasi takarékpénztár végrehajtónak Boér Éva szl. Modorcea végrehajtást szenvedő elleni 258 kor. — fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbíróóság) területén levő, Grid községben fekvő a gridi 273 sz. tljkvbeni Boeriu Éva szl. Modorcea; továbbá Boeriu Jakab kisk. és Sofia kisk. nevén álló A † 518, 519. 520 hrsz egész ingatlanra 334 kor. 1317 hrsz egész ingtlnra 16 kor. 4110 „ ” „ ” 07 „ ” „ ” 50 „ ” „ ” 22 „ 9403 „ ” „ ” 15 „ ” „ ” 30 „ 9550 „ ” „ ” 55 „ ” „ ” 15 „ 9802 „ ” „ ” 95 „ ” „ ” 35 „ 10911 „ ” „ ” 28 „ ” „ ” 21 „ 11142 „ ” „ ” 21 „ 3997/3 „ ” „ ” 10 „ koronában ezennel megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Deczember hó 29-dik napján délelőtt 9 órakor Grid község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Október hó 3-ik napján.

A kir. járásbíróóság, mint tlknyvi hatóság.

Schupiter,
kir. albiró.

765.1—1

XXXXXXXXXXXX
CĂRBUNI ✂
de PEATRĂ
 Salon, din **Petroșeni**
 în cantități mai mari
 se pot cumpăra în Brașov
 Strada Porții de sus nr. 6
 5—10, (7) 5
 XXXXXXXXXXXX

ANUNCIURI
 inserțiuni și reclame:
 sunt a se adresa subscrierilor
 administrațiunii. In cazul pu-
 blicării unui anunciu mai mult
 se odată se face scădământ
 care crește cu cât publicarea
 se face mai de multe-ori.
 Admi istr. „Gazetei Trans.”

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
 Brașov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI. Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in toată mărimea.
STATUTE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
FOI PERIODICE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.
BILETE DE VISITĂ DEFERITE FORMATE.	
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biourul tipografiei, Brașov Tergul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.